

Hjortnæs: Jeg vil gerne spørge ministeren, om der i Århus amt er foretaget særlige investeringer med henblik på den linjeføring, som nu engang er vedtaget. Jeg er i hvert fald bekendt med, at man har foretaget en udvidelse af Vroldviadukten, og det er en ret kostbar udvidelse, som man har foretaget netop med henblik på, at man fastholder den linjeføring, som én gang er vedtaget. Men er der herudover tale om yderligere investeringer fra Århus amts side?

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Jeg kan ikke på stående fod besvare det stillede spørgsmål med konkrete angivelser af, hvilke investeringer der måtte være foretaget i tillid til den eksisterende linjeføring, men jeg er ikke i tvivl om, at der i dispositionsplanerne og byplanerne i det hele taget er disponeret i en række kommuner i tillid til denne linjeføring.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgertiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om stempelafgift af topografiske kort.

(Lovforslaget (nr. 5) findes i tillæg A. sp. 95, fremsættelsen i tidenden sp. 52).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Harris Jensen: Der er i det foreliggende forslag om ændring af lov om stempelafgift af topografiske kort tre væsentlige ting.

Den første er den ændring af afgiften, der ikke siden lovens vedtagelse den 18. februar 1929 er sket nogen ændring af. Da der i den forløbne tid er sket det, at flere, både private og virksomheder, i større og større udstrækning gør brug af det kortgrundmateriale, som er bekostet fremskaffet af det offentlige, må det være naturligt, at de, som benytter disse grundmaterialer, også er med til at dække omkostningerne ved fremskaffelsen af disse. Den nugældende afgift på 1/120 øre pr. cm² af kortbladet indbringer i øjeblikket ca. 40.000 kr. årligt. Til eksempel kan jeg oplyse, at på et kortblad af størrelse

67 × 37 cm er afgiften 18 øre. Når ministeren i bemærkningerne til forslaget oplyser, at afgiften påtænkes fastsat således, at merindtægten i det første finansår vil komme til at udgøre ca. 100.000 kr., kan man vel sige, at det er en beskedent forhøjelse set i forhold til den økonomiske udvikling.

I fremtiden bliver det forsvarsministeren, der får bemyndigelsen til at fastsætte reglerne om afgiftens størrelse. Det må være administrativt en forenkling af den fremtidige ajourføring af afgiften.

Den tredje ændring går ud på, at sætningen „At ethvert kort over Danmark eller over en del af Danmark“ affattes således, at der kommer til at stå „At ethvert kort over riget eller over en del heraf“; hermed udelukkes al tvivl om, at loven også gælder for Færøerne og Grønland i fremtiden.

Med disse få bemærkninger kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig behandling og vedtagelse.

Hans Kjær: At der er behov for en regulering af en afgift, der har været uændret siden 1929, kan mit parti erklære sig enig i. Men på baggrund af, at ministeren fremsætter et lovforslag med en bemyndigelse til at fastsætte afgifterne — en bemyndigelse, som vel nok må siges at have en praktisk baggrund — må jeg sige, at jeg synes, man i endog usædvanlig grad møder et lovforslag uden oplysninger. Nu har den socialdemokratiske ordfører, hr. Harris Jensen, jo fortalt os, at afgiften i øjeblikket indbringer 40.000 kr., men ud over den oplysning, at man sigter på, at forhøjelsen skal indbringe 100.000 kr. i det kommende finansår, står der intet i lovforslaget eller bemærkningerne om, hvad disse 100.000 kr. vil svare til pr. kort, eller hvad de yderligere hensigter er. Selv om det er et lille lovforslag, må jeg derfor begære udvalgsbehandling, sådan at vi kan få de oplysninger, som jeg synes det havde været naturligt om ministeren havde givet sammen med lovforslaget.

Samtidig kan vi måske få diskuteret vilkårene for bemyndigelsen, for det er egentlig en blankoveksel, man giver her. 100.000 kr. det første år, og hvad så? Vil det ikke være rimeligt, at bemyndigelsen kædes sammen med en tiltrædelse enten af skatte- og afgiftsudvalget eller af finansudvalget?

Endelig vil jeg nævne, at jeg også under

[Hans Kjær.]

udvalgsbehandlingen gerne vil drøfte med ministeren mulighederne for en dispensation. Jeg tænker på, at disse kort jo finder en vis anvendelse i turistarbejdet til turistbrochurer, og ud fra de formål, der er med turistarbejdet, nemlig at bringe valuta til landet, kunne det måske være rimeligt, at man undtog den anvendelse for en afgift overhovedet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til udvalgsbehandling.

Kofoed: Det er jo ikke et forslag, der bringer sindene voldsomt i kog med de talstørrelser, der blev fremlagt her. Men jeg deler den opfattelse, som ordføreren for det konservative folkeparti havde. Jeg synes også, at oplysningerne i bemærkningerne til lovforslaget er meget sparsomme, og jeg synes, det er lidt sørgeligt, at vi må komplimentere den socialdemokratiske ordfører, fordi han kom med de oplysninger, der burde have stået i bemærkningerne til dette lovforslag.

Jeg kan godt forstå, at der trænges til en revision af taksterne for disse kort, men jeg savner noget om, hvilke principper man vil køre efter. Der er tale om et spareforslag; sådan sparer regeringen jo altid ved at forhøje afgifterne, det er den letteste vej at gå. Jeg synes, man for en anden gangs skyld burde komme lidt mere ind på, hvad sagen drejer sig om, således at vi ikke skal gå på biblioteket eller andre steder og hente de oplysninger, som faktisk burde stå i bemærkningerne til lovforslaget.

Men ellers har jeg ingen kritik af selve ideen i lovforslaget, som vi kan anbefale til udmærket behandling i udvalget.

Dagmar Andreassen: Det radikale venstre kan også tilslutte sig, at nogle afgifter, der blev fastsat i 1929, kan trænge til revision. Vi er jo generelt set lidt skeptiske over for bemyndigelseslove. Det kan godt være, at det er rimeligt, at der her bliver en bemyndigelse til ministeren, men som de foregående talere vil vi gerne have lidt retningslinjer for, hvordan denne bemyndigelse skal administreres.

Vi kan tilslutte os ideen om udvalgsarbejde og skal gerne medvirke til en hurtig behandling.

Inger Lise Petersen: At det må være berettiget at hæve afgiften i denne lov, som har været uændret, siden den trådte i kraft i februar 1929, kan der næppe herske tvivl om. Jeg må ligesom de forrige deltagere i debatten beklage mig over, at vi får at vide, at man venter en merindtægt for det kommende finansår, såfremt loven træder i kraft, på 100.000 kr., men vi får ikke at vide, hvordan man er kommet til det resultat. Det kan ikke være meningen, at tingets medlemmer enkeltvis skal gå op og søge oplysninger, som burde stå i lovforslagets bemærkninger. Men ellers kan jeg love mit partis velvillige medvirken ved udvalgsbehandlingen.

Forsvarsministeren (Kjeld Olesen): Jeg vil allerførst sige tak for velvillig behandling af forslaget og så udtrykke min beklagelse, hvis det er således, at man ikke har fundet, at der i bemærkningerne til lovforslaget har været tilstrækkeligt med oplysninger. Nu synes jeg jo nok, at de oplysninger, som har været fremme her, er oplysninger; der kan hentes fra bemærkningerne, men jeg vil naturligvis være parat med alt, hvad jeg kan yde, når det drejer sig om yderligere oplysninger til udvalget.

Må jeg sige om det spørgsmål, der har været det gennemgående i indlæggene, nemlig hensigten, at forhøjelsen fra de ca. 40.000 kr. til de ca. 100.000 kr., ikke så meget er begrundet i ønsket om en ekstraindtægt til statskassen, men begrundet i ønsket om at opnå en tilstrækkelig præventiv virkning, således at man ikke med urimelig fordel kan fremstille kort, bruge dem i reklameøjemed osv., mens staten kun får en ganske lille afgift, når man tænker på, at det er geodætisk institut, der har lavet hele grundmaterialet.

Idet jeg siger tak for de faldne bemærkninger, vil jeg naturligvis være parat med alle nødvendige oplysninger til udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis

[Formanden.]

ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til militær straffelov.

(Lovforslaget (nr. 3) findes i tillæg A. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 51).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til militær retsplejelov.

(Lovforslaget (nr. 4) findes i tillæg A. sp. 35, fremsættelsen i tidenden sp. 51).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Falk Hanson: Der er gennemført mange reformer inden for forsvaret igennem de senere år. Generelt kan man vel sige, at bestræbelserne er gået i retning af at menneskeliggøre og demokratisere hverdagen i forsvaret, ikke mindst for de unge værnepligtige.

Forslagene til ny militær straffelov og retsplejelov må ses i denne større sammenhæng. Selv om forsvarets opgaver i fredstid og krigstid vel principielt er de samme som for 20 år siden, så er opfattelsen af, hvorledes man skal løse disse opgaver, og det gælder vel ikke mindst fredstidsuddannelsen, en anden. Det er derfor ikke blot naturligt, men ganske nødvendigt, at forsvarets strafferogler og retsplejeordning udformes i overensstemmelse hermed.

De to lovforslag har allerede en lang historie bag sig. Udgangspunktet er klimaudvalgets delbetænkning fra 1970 om straf, disciplinarmidler og klagerogler, og selve det lovforberedende arbejde er udført af en arbejdsgruppe, som blev nedsat af den daværende forsvarsminister i 1970. Forslagene lå første gang på folketingets bord i februar i år, men et omfattende udvalgsarbejde havde til følge, at forslagene ikke blev vedtaget i sidste samling. Derfor genfremsættes de nu med enkelte redak-

tionelle ændringer. Forslagene fik stort set en positiv modtagelse ved fremsættelsen i februar, og jeg håber, den velvilje, som partierne gav udtryk for, ikke er blevet mindre efter det stedfundne udvalgsarbejde.

Et af de mere generelle spørgsmål, som har været rejst omkring de to lovforslag, er spørgsmålet om, hvorfor man i det hele taget opretholder to særlige love som den militære straffelov og retsplejeloven. Kunne man ikke i stedet anvende borgerlig straffelov og retsplejeloven, eventuelt således at der i begge disse mammutlove indføjes et par særlige kapitler, der specielt omhandler forsvarrets forhold?

Jeg tror, alle kan være enige om, at man nødvendigvis må have visse særregler, der kun gælder for forsvaret. Det hænger vel sammen med, at størsteparten af forsvarets ansatte består af værnepligtige, der ikke selv har bedt om jobbet. På alle andre arbejdspladser har man effektive midler til at forhindre, at de ansatte f. eks. gentagne gange møder for sent eller simpelt hen bliver væk fra arbejdet flere dage uden lovligt forfald. Konsekvensen heraf vil bl. a. kunne blive afskedigelse. Da man ikke i forsvaret har dette middel til at sikre sig, at de værnepligtige møder til tiden og passer de opgaver, som de er sat til, ja, så må man have noget andet, og dette andet er den militære straffelov og den militære retsplejelov. Hertil kommer, at forsvarets krigstidsopgaver ofte vil nødvendiggøre særlige straffe- og retsplejeregler.

Jeg tror, det vil være en dårlig idé at indpasse disse nødvendige særregler som specielle kapitler i borgerlig straffelov og retsplejeloven. Det skyldes ikke mindst pædagogiske grunde. Det er lettere for forsvarets personel og ikke mindst for de værnepligtige at sætte sig ind i to relativt kortfattede love fremfor at skulle læse enkeltkapitler i to store lovkomplekser med flere hundrede paragraffer. Hertil kommer, at netop de to lovforslag, som vi nu behandler, er formuleret på en sådan måde, at de efter min opfattelse skulle være relativt let tilgængelige også for andre end jurister. Dette bør selvfølgelig tilstræbes for al lovgivning i dette land, men vi ved, at vi endnu ikke er nået så vidt.

Endelig kan man også med forsvarsministeren sige, at de to lovforslag faktisk